

تندروها و آنچه در مجلس دوازدهم اتفاق خواهد افتاد

محسن صالحی‌خواه
گزارشگر هم‌میهن

انتخابات مجلس دوازدهم نتایج قابل تاملی داشت که باید آن را از لحاظ سیاسی و جامعه‌شناسی بررسی کرد. با توجه به راه یافتن برخی از تندروترین عناصر جناح راست به پارلمان دوازدهم، می‌توانیم پیش‌بینی‌هایی پدینانه در خصوص عملکرد و خروجی این مجلس داشته باشیم. پیش‌بینی‌هایی که نویسنده پیش از مخاطبان این یادداشت، آرزو دارد که اشتباه باشد.

قدرت گرفتن تندروها یکی از نتایج «خالص‌سازی»، «کنار زدن نیروهای سیاسی» و «دیگرسازی» از سیاست‌ورزان است. این سه ضلع شاید ارتباط تشکیلاتی و سازماندهی شده با یکدیگر نداشته باشند اما خروجی آن به ظهور و قدرت گرفتن تندروترین عناصر سیاسی پس از انقلاب منجر شده که نگاهی ضدتوسعه در تمام عرصه‌ها دارند، ایران-به‌گفته خود آنان- برای آن‌ها اولویتی ندارد و قائل به نوعی از بنیادگرایی هستند. از سوی دیگر، قدرت گرفتن این گروه نتیجه از کار انداختن نهاد انتخابی، تبدیل مجلس از یک قوه ناظر و پرسش‌گر به نهاد تسهیل‌گر اقدامات خارج از این نهاد است. تندروها در یک هماهنگی فکری با گروه‌هایی مستقر در بخش‌های دیگری از ساختار هستند که خارج از دسترسی و دایره قدرت نهاد انتخابی است. در بدترین حالت، اگر دونالد ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری پیش روی آمریکا به پیروزی برسد، با مثلث ترامپ، دولت سیزدهم و مجلس رادیکال مواجه هستیم که یکی قدرت دارد، دیگر ضعیف و آخرین ضلع ایدئولوژیک و خالی از عقلانیت سیاسی است. مجلس دوازدهم اگر شاهد قدرت گرفتن تندروها باشد و مهیار نشود، می‌تواند در این برهه از زمان خسارت‌بار باشد.

تندروها هوادار سیاست خارجی تنش‌زا هستند و از اقدامات تنش‌زدا با عناوینی مثل التماس، سازش و کوتاه آمدن یاد می‌کنند. این افراد زمانی که مذاکرات هسته‌ای جریان داشت و زمانی که توافق به سرانجام رسید از هیچ تلاشی برای تخریب افراد و آنچه در مذاکرات به دست آمد کوتاهی نکردند. با این که محمدجواد ظریف بیش از دو سال است که به دانشگاه بازگشته و هیچ مسئولیت اجرایی ندارد، هنوز ظریف را تخریب می‌کنند. این گروه، همان‌هایی هستند که با اقدامات و اظهارنظرهایشان - که با پشتیبانی بخش‌هایی از ساختار نیز همراه بود- مساله هسته‌ای را در عین اهمیتی که داشت، فارغ از اصل هزینه و فایده و تأثیراتی که در جامعه دارد، به مهم‌ترین و اولین اولویت تبدیل و اقتصاد ایران را قربانی کردند. به غیر از بحث هسته‌ای، آن‌ها در همه شئون سیاست خارجی قائل به تنش‌زایی هستند. از بزرگان فکری آن‌ها تا نیروهای سیاسی - رسانه‌ای دست‌چندم که الان در لوای کاهش مشارکت به پارلمان راه پیدا کردند، بارها بر این موضوع تأکید کرده‌اند که کشوری به نام ایران برای آن‌ها اولویتی ندارد. با همین طرز فکر، آن‌ها ابایی از هزینه کردن ایران و منابع آن برای اهداف خود ندارند. در منطق سیاسی، فعالیت‌های فرامزی و گستره حوزه نفوذ با هدف کسب منافع اقتصادی، امنیتی و سیاسی انجام می‌شود. اما تندروها به این منطق اعتقادی ندارند و صرفاً تمرکزشان بر وجه ایدئولوژیک و امنیتی آن است. غافل از این که اقدامات

مذکور باید تا حد امکان متوازن باشد و صرف رویکرد امنیتی به این اقدامات، به مرور زمان توجیه خود را از دست می‌دهد. اگر این اقلیت تندرو امام‌صاحب‌رسانه و صدای بلند در پارلمان کنترل نشوند، در حداقلی‌ترین حالت، با اظهارات خود امنیت روانی جامعه را بیش از پیش مختل می‌کنند. البته سیاست خارجی در کشور ما امری فراقوه‌ای و حاکمیتی است. اما این افراد معتقدند که با «هیچ کس» عقد اخوت نبسته‌اند و احتمال سنگ‌اندازی آن‌ها به هر نحو وجود دارد.

این اقلیت تندرو (از لحاظ فکری) پیش از این نیز در مجلس یازدهم حضور داشت و دستکاری لایحه عفاف و حجاب و ارائه طرح محدودیت بیش از پیش دسترسی به اینترنت موسوم به طرح صیانت نیز از جمله اقدامات آنان بود. با توجه به ورود تعداد بیشتری از این عناصر به مجلس که از قضا رادیکال‌ترین آنان نیز هستند، این احتمال وجود دارد که مجلس دوازدهم گام‌های بلندی در مسیر سخت‌گیری‌های اجتماعی بردارد. پیش از این شاهد سوءاستفاده از اصل ۸۵ قانون اساسی مبنی بر بررسی طرح‌ها یا لویاج در کمیسیون بدون ورود و بررسی به صحن علنی بودیم که از سوی همین طیف انجام شد. با پایان انتخابات و آغاز یک مرحله جدید، احتمالاً شاهد پیگیری جدی این طرح‌ها و ارائه طرح‌های جدیدی باشیم که در مسیر تبدیل به قانون قرار بگیرند. قوانینی که ضمانت اجرای آن‌ها مشخص نیست، بخش‌نه‌چندان اندکی از جامعه‌موارد مشابه آن را پس زده و تبدیل به زمینه‌ای برای بالا رفتن بر خورد‌های اجتماعی خواهد شد.

ممکن است که تندروها با توافقات خارج یا در سطح پارلمان، در زمینه ورود به هیات رئیسه و راس هرم قوه مقننه ناکام شوند. اهمیتی ندارد که آن‌ها با همین میزان مشارکت، آرای اول پایتخت را به دست آورند. به طور کلی، میزان آرا در زمینه ورود به هیات رئیسه و به خصوص تکیه زدن بر بلندترین صندلی مجلس بی‌تأثیر است. همان‌طور که محمدرضا عارف با یک میلیون و ۶۰۰ هزار رای، رئیس مجلس دهم نشد.

تندروهای راه یافته به مجلس به شدت ضد روحانی، ظریف، برجام و اصلاحات هستند. اما از سوی دیگر، هر چند از لحاظ تشکیلاتی سهامی در دولت سیزدهم به دست آورده‌اند اما بعید است که با دولت ابراهیم رئیسی به خصوص در حوزه‌های سیاست خارجی، فرهنگی و اجتماعی به چالش بر نخورند. آن‌ها قائل به سخت‌گیری‌های بیشتر از آنچه دولت می‌خواهد هستند و این تضاد آرا ممکن است که چالش‌آفرین باشد.

ممکن است که طیف عقل‌گرای حاکمیت جلوی تحرکات عملی تندروها را بگیرد. چرا که ایران روزهای سختی را می‌گذراند و تنها چیزی که در روزها و سال‌های آینده به آن احتیاج ندارد، یک آرایش جنگی در برابر کشورهای دیگر و کوبیدن بر طبل تنش‌زایی است. از سوی دیگر، آن تعداد از نماینده‌های میانه‌رو که به هر صورت نتوانستند به مجلس راه پیدا کنند، اگر شجاعت به خرج دهند، تشکیلاتی عمل کنند، صدای بلند داشته باشند و از حرف زدن و اقدامات دستگاه‌های نظارتی برای انتخابات بعدی ترسند و به چانه‌زنی در لایه‌های حاکمیت بپردازند شاید بتوانند اقدامات تندروهای مجلس را خنثی کنند. شاید بتوان گفت که غلبه عقل‌گرایی بر پارلمان و استفاده از ظرفیت موجودی که به‌رغم خالص‌سازی در این قوه وجود دارد، یکی از معدود راه‌های کنترل بحران‌های فعلی باشد.

خبر دولت

رئییی در جمع اساتید:

بروکراسی پیچیده مانع اصلی نخبگان است

سید ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور عصر روز چهارشنبه در نشستی صمیمی با «جمعی از اساتید و نخبگان علوم و فناوری‌های برترساز»، ضمن شنیدن نظرات و دیدگاه‌های آنها در سخنانی به موضوع مهم افزایش بهره‌وری در کشور اشاره کرد و گفت: در دانشگاه‌ها و مراکز علمی کشور نیز ظرفیت‌های استفاده نشده بسیاری وجود دارد که ضرورت دارد در راستای ارتقای بهره‌وری و حل مشکلات کشور با رویکرد خلاقانه به کار گرفته شوند.

رئیس‌جمهور بروکراسی پیچیده در دستگاه‌های کشور را از موانع اصلی پیش‌روی نخبگان دانست و افزود: کمک به رفع موانع ناشی از این بروکراسی از وظایف کارگزاران دولت است و همه افراد و دستگاه‌های متولی و مسئول به منظور سرعت گرفتن پیشرفت کشور به ویژه در عرصه علمی، باید با اقداماتی نوآورانه و جهشی در جهت رفع این موانع و ایجاد جهش علمی بزرگ در کشور اقدام کنند.

رئیس‌ارزیابی و پایش دقیق عملکردها و دستاوردها در زمینه تخصصی اعتبارات و منابع را نکته مهم بعدی در زمینه تسریع روند رشد و پیشرفت کشور دانست و اظهار داشت: تخصیص منابع باید متناسب با ارزیابی صورت گرفته از اقدامات و دستاوردها انجام شود. رئیس‌جمهور با تأکید بر اهمیت چابکی دستگاه‌های مسئول در عرصه کمک به نخبگان گفت: دستگاه‌ها و مسئولان باید ضمن شنیدن دغدغه‌ها و مطالبات نخبگان و فعالان عرصه پیشرفت کشور، برای رفع موانع، حل مشکلات و تسهیل حرکت

جمهوری خواهان باز هم نمایندگی خود را به مردم جنجالی سپردند

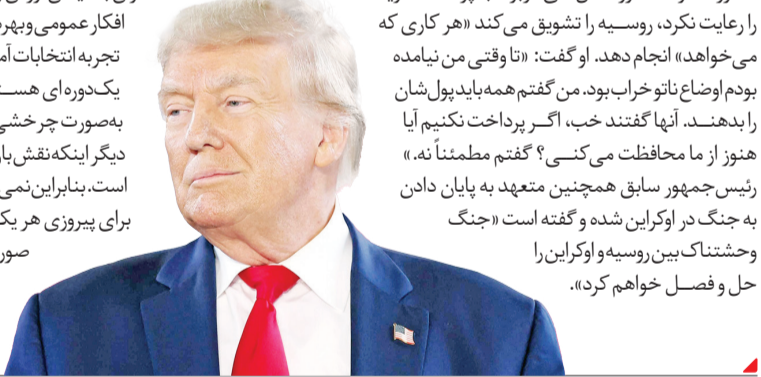
نامزدی ترامپ قطعی شد

او در سخنرانی دیگری افزود که در صورت انتخاب شدن حل و فصل این قضیه «بیش از یک روز» طول نخواهد کشید. ترامپ همینطور قول داده تا استراتژی «توقف جنگ‌های بی‌پایان» را دنبال کند. وی متعهد شده است که قانون ممنوعیت ورود اتباع چند کشور مسلمان‌نشین را که باید لغو کرده بود یاد دیگر بازگرداند. «

در دوران ریاست‌جمهوری ترامپ، بحث جنگ تعرفه‌های تجاری برای واردات کالا به آمریکا مطرح بود. با احتمال بازگشت او، بار دیگر این بحث داغ شده است. ترامپ برای انتخابات ۲۰۲۴، از وعده تعرفه‌گذاری فراتر رفته و بحث‌هایی جدی در خصوص سرمایه‌گذاری چین در آمریکا و تجارت میان دو کشور مطرح کرده است. در بخش دیگری از گزارش یورونیوز آمده: «رئیس‌جمهور سابق آمریکا وعده داده که مجازات‌های سختی را بر چین و سایر سوءاستفاده‌کنندگان تجاری اعمال کند. این شامل اعمال تعرفه ۶۰ درصدی بر تمامی کالاهای وارداتی چین خواهد شد. او همچنین گفته است که مالکیت چینی‌ها بر زیرساخت‌های ایالات متحده مانند انرژی، فناوری، مخابرات و منابع طبیعی را محدود می‌کند. برنامه چهارساله برای حذف تدریجی واردات کالاهای اساسی از چین، توقف خرید چین از آمریکا و همینطور توقف سرمایه‌گذاری شرکت‌های آمریکایی در چین از جمله اقدامات وعده داده شده دیگر او است. او بر اساس «قانون تجارت متقابل ترامپ» پیشنهادی خود، همچنین اعلام کرده اگر کشورهای دیگر بر آمریکا تعرفه وضع کنند، این کشور تعرفه‌ای «متقابل و یکسان» اعمال خواهد کرد. به‌عنوان بخشی از یک استراتژی بزرگ‌تر برای احیای مشاغل در ایالات متحده، ترامپ همچنین گفته است در صورت انتخاب شدن دستور کار تجاری به اصطلاح «اول آمریکا» را اجرا خواهد کرد.» برخی کارشناسان، یکی از دلایل محبوبیت ترامپ میان بخشی از آمریکایی‌ها را به دلیل سیاست‌هایی که ایالات متحده را در اولویت قرار می‌دهد، ذکر کرده‌اند.

تبلیغات هیجانی ترامپ

حسن لاسجردی، روزنامه‌نگار و مدرس دانشگاه در واکنش به انتخاب دونالد ترامپ به‌عنوان کاندیدای جمهوری خواهان با هم‌میهن تأکید کرد: «انتخابات آمریکا حزبی است و افراد یبا چهره‌ها بعد از مبارزه درون حزبی، پایه‌میدان انتخابات می‌گذارند. این مبارزات درون حزبی در این دوره انتخابات ریاست‌جمهوری در نهایت به‌بایدن و ترامپ ختم شده است. با توجه به مجموعه حوادث و رخداد‌های آمریکا و کارکرد هر دو دولت ترامپ و بایدن، من شانس ترامپ را در این انتخابات بیشتر می‌دانم. ترامپ دوره گذشته فضای جدیدی را در انتخابات ایجاد کرد و توان به میدان آوردن و مهندسی افکار عمومی را دارد و بازی با افکار عمومی و بهره‌گیری از شبکه‌های اجتماعی را بلد است. تجربه انتخابات آمریکا نشان می‌دهد که این دو حزب معمولاً یک‌دوره‌ای هستند و احزاب دموکرات و جمهوری خواه به‌صورت چرخشی انتخابات را از آن خود می‌کنند. نکته مهم دیگر اینکه نقش بازیگران بین‌المللی نیز در این انتخابات زیاد است. بنابراین نمی‌شود از نقش لای‌ها، گفت‌وگوها و ارباب‌زنی‌ها برای پیروزی هر یک از این نامزدها چشم‌پوشی کرد. در هر صورت آمریکا از عناصر نظام بین‌المللی است که گروه‌های اصطلاحاً لابی‌گر نقش

به خاطر آقازاده‌ها

معاون اول قوه قضائیه بخاطر فساد فرزندان استعفا داد

از سمت خود کناره‌گیری کرده است. این رویه نه‌تنها در فضای داخلی اثرگذاری مثبت داشته بلکه می‌تواند در کلان‌گام یک مثبت با توجه به جایگاه و نقش قوه قضائیه در عرصه بین‌المللی نیز باشد. محمد مصدق کهنمویی که از ۲۲ تیرماه ۱۴۰۰ به‌عنوان معاون اول قوه قضائیه انتخاب شد، ۲۳ اسفندماه از سمت خود کناره‌گیری کرد. او مسئولیت‌هایی همچون معاون اول دادستان کل کشور در دوره ریاست آیت‌الله آملی‌لاریجانی، معاون حقوقی رئیس قوه قضائیه و رئیس دیوان عدالت اداری در دوره ریاست رئیسی بر قوه قضائیه در کارنامه کاری خود دارد. در متن استعفا او آمده است که از ابتدای تشکیل پرونده اتهامی فرزندان، با احدی از عوامل مرتبط با پرونده اعم از قضات دادسرا و دادگاه هیچگونه ارتباطی نداشته است. او همچنین ضمن تشکر از رئیس قوه قضائیه تأکید کرده است که همواره خود را سرباز کوچک نظام و مقام معظم رهبری «مدظله‌العالی» می‌داند و در راه آرمان‌های انقلاب اسلامی تا پای جان ایستاده است. محسنی‌اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه نیز پس از وصول این استعفا، ضمن پذیرش این درخواست نوشت: «اگر چه حضور شما در این منصب، در رسیدگی به پرونده مورد اشاره مدخلیت و تأثیری نداشته و نخواهد داشت، اما با توجه به درخواست حضرت‌تعالی و نکاتی که مطرح کردید استعفاي شما مورد پذیرش قرار می‌گیرد.» گفته می‌شود که این استعفا در راستای

گروه خبر: دونالد ترامپ، نامزد نهایی جمهوری خواهان شد و جو بایدن، دموکرات‌ها را در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۴ نماندگی می‌کند. هر کدام از آن‌ها که پیروز شود، نتایج و تأثیرات خود را بر معادلات داخلی آمریکا و برخی بحران‌های جهانی خواهد گذاشت. پیروزی هر کدام از این دو سیاستمدار آمریکایی می‌تواند تأثیر مثبت یا منفی بر تحولاتی مثل جنگ در غزه، اوکراین و دریای سرخ در صحنه بین‌المللی بگذارد. در واقع، رئیس‌جمهور آمریکا یکی از معدود رهبران قدرتمند جهان است که دامنه قدرت او در مرزهای جغرافیایی کشورش باقی نمی‌ماند و سیاست‌هایی که اتخاذ می‌کند، کشورهای دیگر را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. برخی ناظران معتقدند که ترامپ شانس بالایی برای پیروزی در انتخابات پیش‌رو دارد. ترامپ هر چند در انتخابات ۲۰۱۶ در آرای مردمی به هیلاری کلینتون باخت، اما آرای اکثرال بیشتری را به خود اختصاص داد و به کاخ سفید راه پیدا کرد اما در انتخابات ۲۰۲۰، ضمن اینکه مشارکت در کل ایالات متحده ۶ درصد بالاتر رفت، هر چند ترامپ در آرای مردمی و اکثرال از جو بایدن دموکرات شکست خورد، اما پایگاه رای خود را به ۷۴ میلیون نفر ارتقاء داد.

پیروزی این انتخابات هر کدام از این پیرمردهای دموکرات و جمهوری‌خواه که باشد، تأثیر مستقیمی بر وضعیت ایران می‌گذارد. چرا که به گواه برخی ناظران، رئیس‌جمهور کنونی آمریکا، یک توافق نانوشته با جمهوری اسلامی برای چشم‌پوشی از تحریم فروش نفت و سخت‌نگرفتن در اجرای تحریم‌ها دارد؛ و آن کس که می‌خواهد دوباره به کاخ سفید برگردد، معتقد است که باید نگاهی سخت‌گیرانه به ایران داشت. هر چند گروه دیگری از کارشناسان معتقدند که ایران می‌توانست با ترامپ نیز به توافق برسد اما باید تصمیماتی سخت و تلخ می‌گرفت.

کمیون رئیس‌جمهور سابق

خبرگزاری «یورونیوز» چند روز قبل گزارشی منتشر کرد که مجموعه‌ای از وعده‌ها و سیاست‌های مدنظر نامزد جمهوری خواهان را در خود داشت. هر چند یورونیوز در این گزارش، از دونالد ترامپ به‌عنوان نامزد احتمالی جمهوری خواهان نام می‌برد، اما رئیس‌جمهور سابق آمریکا در حال حاضر به‌نامزد نهایی جمهوری خواهان تبدیل شده است. بخشی از سیاست‌های مدنظر ترامپ به مسائل داخلی آمریکا برمی‌گردد و بخش دیگری از آن‌ها به مسائل بین‌المللی نیز مربوط می‌شود. یکی از بندهای این گزارش که توسط جماران ترجمه شده، به مسئله سیاست خارجی مد نظر ترامپ اختصاص دارد: «ترامپ به حملات خود علیه کشورهای عضو ناتو ادامه داده است. او ماه گذشته گفت، از بند دفاع جمعی ائتلاف تبعیت نخواهد کرد و اگر یک کشور عضو دستورالعمل‌های مربوط به پرداخت هزینه‌ها را رعایت نکرد، روسیه را تشویق می‌کند «هر کاری که می‌خواهد» انجام دهد. او گفت: «تا وقتی من نیامده بودم اوضاع ناتو خراب بود. من گفتم همه باید پول شان را بدهند. آنها گفتند خب، اگر پرداخت نکنیم آیا هنوز از ما محافظت می‌کنی؟ گفتم مطمئناً نه.» رئیس‌جمهور سابق همچنین متعهد به پایان دادن به جنگ در اوکراین شده و گفته است «جنگ وحشتناک بین روسیه و اوکراین را حل و فصل خواهیم کرد.»